

Slovenska cesta 54 dkom@dkom.si
SI-1000 Ljubljana www.dkom.si
T 01 234 28 00

Številka: 018-061/2024-7

Datum: 21. 6. 2024

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011, s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Igorja Luzarja kot predsednika senata ter Andraža Žvana in Aleksandra Petrovčiča kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »Dobava, izgradnja in zagon fotovoltaične (FV) naprave za proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije«, na podlagi zahtevka za revizijo vlagatelja ENERTEC, storitve, raziskave in razvoj v energetiki, d.o.o., Ulica borcev 58, Maribor (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika SIMBIO, družba za ravnanje z odpadki d.o.o., Teharska cesta 49, Celje (v nadaljevanju: naročnik) dne 21. 6. 2024

odločila:

1. Zahtevke za revizijo se zavrne kot neutemeljen.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu, ki ga naročnik oddaja po postopku naročila male vrednosti po 47. členu Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS; št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3), je bilo objavljeno na Portalu javnih naročil dne 18. 3. 2024, pod številko objave JN001663/2024-SL1/01, s popravki.

Dne 9. 5. 2024 je naročnik na Portalu javnih naročil (pod št. objave JN001663/2024-ODL/01) objavil »Odločitev o oddaji javnega naročila Dobava, izgradnja, in zagon fotovoltaične (FV) naprave za proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije« št. 9/JN-2024-G z dne 9. 5. 2024 (v nadaljevanju: odločitev o oddaji javnega naročila), s katero je odločil, da javno naročilo odda ponudniku SOL NAVITAS, Sončna energija d.o.o., Opekarniška cesta 15B, Celje (v nadaljevanju: izbrani ponudnik). Za ponudbi ekonomsko najugodnejšega ponudnika in

vlagatelja, ki je bil drugi ekonomsko najugodnejši, pa je ugotovil, da nista dopustni. V zvezi z vlagateljevo ponudbo je ugotovil, da ni dopustna iz razloga, ker je ponudil solarne module (v nadaljevanju tudi: fotonapetostni moduli), ki ne izpolnjujejo vseh zahtevanih standardov (IEC61701 in ICC62716) in tehničnih zahtev (vsaj 144 celic na panel).

Vlagatelj je dne 16. 5. 2024 zoper odločitev o oddaji javnega naročila vložil zahtevek za revizijo, s katerim predlaga, da se zahtevku ugodi, navedeno odločitev razveljavi in sprejme novo odločitev, s katero naročnik javno naročilo odda vlagatelju, zahteva pa tudi povračilo priglašeni stroškov pravnega varstva. Zatrjuje, da je naročnik zmotno ugotovil dejansko stanje, saj ponujeni solarni moduli izpolnjujejo vse zahtevane certifikate oz. standarde. Naročnik pa bi ga, v kolikor je menil drugače, moral tudi v tem delu pozvati k dopolnitvi ponudbene dokumentacije, kakor ga je pozval glede preostalih pomanjkljivosti v ponudbi. Ker naročnik vlagatelja ni pozval na dopolnitev v delu, ki se nanaša na vprašanje skladnosti ponujenega predmeta s certifikati, je kršil načeli transparentnosti (6. člen ZJN-3) in enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) v povezavi s petim odstavkom 89. člena ZJN-3. Nadalje navaja, da je naročnik zahtevo iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ki določa število celic na panel, oblikoval diskriminatorno, saj je namenjena ustvarjanju neupravičeno neenakega položaja med ponudniki in je zato v nasprotju z načeli zagotavljanja konkurence med ponudniki (5. člen ZJN-3), enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) ter določbo 68. člena ZJN-3. Zatrjuje, da število celic panela nima vpliva na moč ali izkoristek modula, zaradi česar je ta zahteva tehnično nepomembna, ni objektivno opravičljiva, hkrati pa neupravičeno favorizira enega izmed proizvajalcev fotonapetostnih modulov. Pojasnjuje, da je z lastno raziskavo trga ugotovil, da samo en proizvajalec ponuja fotonapetostni modul zahtevanih dimenzij z vsaj 144 celicami na panel, iz česar izhaja, da je naročnik s takšno zahtevo izključil konkurenco, ki z navedenim proizvajalcem modulov ne sodeluje. Nadalje predstavi primerjavo ponujenega fotonapetostnega modula in fotonapetostnega modula, ki ima s strani naročnika zahtevane lastnosti, ter izpostavi kvalitete in učinkovitosti ponujenega fotonapetostnega modula, ki zahteve naročnika po učinkovitosti izpolnjuje oz. celo presega. Zatrjuje tudi krajevno diskriminacijo glede na sedež izbranega ponudnika. Navaja še, da je naročnik z izbiro ponudbe izbranega ponudnika kršil načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti (4. člen ZJN-3).

Izbrani ponudnik se je dne 20. 5. 2024 z vlogo »Odgovor na zahtevek za revizijo« izjasnil o navedbah vlagatelja. Nasprotuje vlagateljevim navedbam in zatrjuje, da je možnost pojasnjevanja, dopolnjevanja ali popravljanja ponudb, ob upoštevanju temeljnih načel javnega naročanja, odvisna od naročnika. V zvezi z očitki, ki se nanašajo na število celic na panel pojasnjuje, da se vlagatelj zavzema, da bi morale biti zahteve v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila v delu tehničnih specifikacij določene drugače. Zatrjuje, da vlagatelj po poteku roka za predložitev ponudb ne more navajati kršitev, ki so mu bile ali bi mu morale biti znane pred potekom roka, razen v primerih, ki jih dopušča ZPVPJN in v primerih, ko dokaže, da zatrjevanih kršitev objektivno ni bilo mogoče ugotoviti pred tem rokom. Ker so bile zahteve vlagatelju znane, je z očitki v tem delu prepozen. Pojasnjuje še, da ni ekskluzivni zastopnik proizvajalca fotonapetostnih modulov, ki so ponujeni v okviru njegove ponudbe, saj jih ponujajo tudi druga podjetja v Sloveniji, kar podkrepi z dejstvom, da je naročnik v predmetnem postopku oddaje javnega naročila prejel ponudbe šestih različnih ponudnikov. Vlagateljeve očitke o kršitvi načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti je označil za pavšalne.

Naročnik je dne 29. 5. 2024 objavil »Odločitev o zavrnitvi zahtevka za revizijo« št. 9/JN-2024/G z dne 27. 5. 2024 (v nadaljevanju: odločitev o zavrnitvi zahtevka za revizijo), s katerim je zahtevek za revizijo zavrnil, zavrnil pa je tudi zahtevo vlagatelja za povračilo stroškov pravnega varstva. Zatrjuje, da iz tehnične dokumentacije v vlagateljevi ponudbi ni bilo izkazano, da so ponujeni solarni moduli certificirani z zahtevanimi standardi IEC61701 in ICC62716. Naročnik pojasnjuje, da je iz priloženih prospektov razvidno, da ponujeni fotonapetostni moduli izkazujejo skladnost z

zgolj dvema od zahtevanih štirih standardov, ter dodaja, da je zato v skladu s petim odstavkom 89. člena ZJN-3 na spletni strani proizvajalca ponujenih fotonapetostnih modulov to okoliščino sam preveril in ugotovil, da sta za ponujene fotonapetostne module povsod navedena zgolj certifikata, ki izhajata tudi iz v ponudbi priložene tehnične dokumentacije, nikjer pa ni navedenih preostalih dveh zahtevanih certifikatov. Dodatno navaja, da je skladno z določbami ZJN-3 podana polna diskrecija naročnika v primeru dopolnjevanja ponudb po roku za prejem le-teh, naročnik pa se lahko (upoštevaje omejitve iz šestega odstavka 89. člena ZJN-3) odloči, ali bo ponudnika v določenih delih pozival k dopolnjevanju, popravljanju oziroma spreminjanju ponudbe ali ne. Pojasnjuje, da je v fazi pregledovanja ponudb omogočil njihovo dopolnjevanje glede posameznih manjkajočih dokumentov tudi drugim ponudnikom, s čimer je zagotovil spoštovanje načela enakopravne obravnave, pri čemer zatrjuje, da nobenega od ponudnikov ni pozival k dopolnjevanju v delu dokazil, ki se nanašajo na tehnične zahteve ponujene opreme. Poudarja, da ni jasno zakaj vlagatelj certifikatov ni priložil že v ponudbi, ter dodaja, da je natančnost in skrbnost pri pripravi ponudbene dokumentacije in njena skladnost z vsemi naročnikovimi zahtevami v postopku javnega naročila temeljni interes in dolžnost, ki zavezuje vsakega povprečno skrbnega ponudnika. Glede domnevno sporne zahteve, ki določa vsaj 144 celic na panel, naročnik izpostavlja, da je bila ta vlagatelju znana že pred potekom roka določenega za predložitev ponudb, zaradi česar so očitki s tem v zvezi prepozni. Pojasnjuje še, da je po poteku roka za predložitev ponudb na zahteve, ki jih je določil v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, vezan. Pri tem dodaja, da je na trgu več ponudnikov, ki ponujajo solarne panele proizvajalca, ki ga navaja vlagatelj. V zvezi z očitki, ki se nanašajo na kršenje načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti (4. člen ZJN-3) pa pojasnjuje, da je naročilo oddal na podlagi vnaprej določenih meril ekonomsko najugodnejšemu ponudniku, katerega ponudba je bila tudi dopustna.

Naročnik je Državni revizijski komisiji do dne 4. 6. 2024 odstopil celotno dokumentacijo iz postopka oddaje javnega naročila in predrevizijskega postopka.

Vlagatelj se je z dokumentom »Vloga vlagatelja« št. PK-MR/05-24 z dne 3. 6. 2024 (v nadaljevanju: opredelitev do naročnikovih navedb) opredelil do naročnikovih navedb. Vztraja pri dosedanjih navedbah in dodaja, da naročnik ni izkazal kdaj in na kateri spletni strani proizvajalca je preverjal skladnosti ponujenega predmeta z zahtevanimi standardi. Pojasnjuje, da vlagatelj nima vpliva na to kaj ima proizvajalec objavljeno na svojih spletnih straneh in dodaja, da je manjkajoča certifikata priložil zahtevku za revizijo. V nadaljevanju citira dokumente, ki so v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila navedeni kot sestavni del ponudbene dokumentacije in zatrjuje, da med temi ni zahteve za predložitev certifikatov, posledično torej naročnik zahteve, iz katere bi izhajalo, da morajo ponudniki ponudbi predložiti certifikate, ni oblikoval na jasn, natančen in nedvoumen način. Vztraja tudi pri revizijskih navedbah, skladno s katerimi zatrjuje, da mu je šele s prejemom odločitve o oddaji javnega naročila postalo jasno, da je zahteva, skladno s katero morajo imeti ponujeni solarni moduli vsaj 144 celic na panel, ključna pri izbiri ponudnika. Zatrjuje namreč, da v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni bilo izpostavljeno, da bo ravno navedena zahteva ključen element za odločitev. Posledično zatrjuje, da zahtevke za revizijo v tem delu ni prepozen. Vlagatelj v nadaljevanju navaja, da si morajo skladno z 9. členom ZPVPJN (načelo hitrosti in učinkovitosti) Državna revizijska komisija, naročnik, vlagatelj, zagovornik javnega interesa, izbrani ponudnik in drugi udeleženci v postopku pravnega varstva prizadevati, da se ta postopek vodi hitro, vendar tako, da se pravilno ugotovi dejansko stanje glede vseh očitanih kršitev, ki bistveno vplivajo na oddajo javnega naročila, ter da se izda zakonita odločitev. V sklopu navedenega načela je tako potrebno upoštevati vse vlagateljeve navedbe, saj se le tako lahko pravilno ugotovi dejansko stanje glede očitanih kršitev. Ponovi tudi očitke o favoriziranju zgolj enega proizvajalca fotonapetostnih modulov in ekonomsko neupravičeno izbiro s strani naročnika.

Po pregledu odstopljene dokumentacije ter preučitvi navedb vlagatelja, naročnika in izbranega ponudnika je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Med strankama je sporno vprašanje, ali je naročnik ravnal skladno z določbami dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in ZJN-3, ko je za vlagateljevo ponudbo ugotovil, da ni dopustna, ker vlagatelj ni ponudil solarnih modulov, skladnih z naročnikovimi zahtevami. Vlagatelj kot sporno izpostavlja naročnikovo ugotovitev o neizpolnjevanju zahtev, ki jih je ta določil v tehničnih specifikacijah, tj. skladnost modulov z vsemi zahtevanimi standardi, kot tudi zahteve, skladno s katero morajo imeti ponujeni moduli vsaj 144 celic na panel, ki po mnenju vlagatelja ni skladna z določbo 68. člena ZJN-3 ter načeloma zagotavljanja konkurence med ponudniki (5. člen ZJN-3) in enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3).

Vlagateljeve navedbe, ki se nanašajo na določitev tehničnih specifikacij in njihovo domnevno prilagajanje točno določenemu proizvajalcu se nanašajo na čas pred potekom roka za prejem ponudb, saj naročnik dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, katere sestavni del so tehnične specifikacije, določa pred potekom roka za prejem ponudb (gl. 61. člen ZJN-3, drugo in tretjo poved iz prvega odstavka 67. člena ZJN-3 ter prvo poved iz prvega odstavka 68. člena ZJN-3) in je po poteku tega roka ne more več spreminjati (prva poved drugega odstavka 67. člena ZJN-3).

Državna revizijska komisija je zato najprej obravnavala kršitve, ki naj bi se zgodile pred potekom roka za prejem ponudb.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj v zahtevku za revizijo ne oporeka naročnikovi ugotoviti, da s strani vlagatelja ponujeni fotonapetostni modul nima vsaj 144 celic na panel, kot sporno pa izpostavlja samo določitev navedene zahteve. Zatrjuje namreč, da je določena v nasprotju z načeloma zagotavljanja konkurence med ponudniki (5. člen ZJN-3) in enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) ter določbo 68. člena ZJN-3, saj je diskriminatorna in prilagojena potrebam točno določenega proizvajalca in potrebam izbranega ponudnika. Vlagatelj navaja, da je pri oddaji ponudbe zasledoval zastavljen cilj naročnika, tj. vgradnja visoko učinkovite opreme, dodaja tudi primerjavo tehnično-tehnoloških karakteristik ponujenega fotonapetostnega modula in modula, ki ga je zahteval naročnik, s katero prikazuje višji izkoristek s svoje strani ponujenega modula. Iz navedene primerjave zaključuje, da ponujeni solarni moduli izpolnjujejo zahtevane karakteristike kvalitete in učinkovitosti oziroma jih celo presegajo, zaradi česar ni utemeljenega razloga za izpolnjevanje zahteve iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ki določa vsaj 144 celic na panel.

Naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ob upoštevanju določb 68. člena ZJN-3 oblikuje in navede tehnične specifikacije. S tehničnimi specifikacijami naročnik opiše predmet javnega naročanja oz. točno opredeli zahtevane lastnosti predmeta javnega naročila, kot npr. način delovanja in uporabe, stopnjo kakovosti, uporabljene materiale, dimenzije, tehnične parametre, proizvodne postopke, okoljske lastnosti, stopnjo varnosti itd.

Zahtevke za revizijo, ki se nanaša na vsebino objave, povabilo k oddaji ponudbe ali razpisno dokumentacijo, se skladno s 25. členom ZPVPJN, vložijo v desetih delovnih dneh od dneva objave obvestila o naročilu ali prejema povabila k oddaji ponudbe. Kadar naročnik spremeni ali dopolni navedbe v objavi, povabilu k oddaji ponudbe ali v razpisni dokumentaciji, se lahko zahtevke za revizijo, ki se nanaša na spremenjeno, dopolnjeno ali pojasnjeno vsebino objave, povabila ali razpisne dokumentacije ali z njim neposredno povezano navedbo v prvotni objavi, povabilu k oddaji ponudbe ali razpisni dokumentaciji, vložijo v desetih delovnih dneh od dneva objave obvestila o dodatnih informacijah, informacijah o nedokončanem postopku ali popravku, če se s

tem obvestilom spreminjajo ali dopolnjujejo zahteve ali merila za izbiro najugodnejšega ponudnika. Zahtevka za revizijo iz prvega odstavka navedenega člena ni dopustno vložiti po roku za prejem ponudb, razen če je naročnik v postopku javnega naročanja določil rok za prejem ponudb, ki je krajši od desetih delovnih dni. V tem primeru se lahko zahtevka za revizijo vloži v desetih delovnih dneh od dneva objave obvestila o naročilu (drugi odstavek 25. člena ZPVPJN). Upošteva tretji odstavek 25. člena ZPVPJN vlagatelj po preteku roka, določenega za predložitev ponudb, ne more navajati kršitev, ki so mu bile ali bi mu morale biti znane pred potekom tega roka, razen če to dopušča ta zakon in v primerih, ko dokaže, da zatrjevanih kršitev objektivno ni bilo mogoče ugotoviti pred tem rokom.

Z vpogledom na Portal javnih naročil je Državna revizijska komisija že ugotovila, da je bilo obvestilo o predmetnem javnem naročilu objavljeno dne 18. 3. 2024, nadalje pa tudi, da je bil rok za prejem ponudb določen na dan 15. 4. 2024, iz česar gre zaključiti, da rok za prejem ponudb ni bil krajši od desetih delovnih dni.

Dalje Državna revizijska komisija ugotavlja, da je bila dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila in s tem zgoraj citirane tehnične specifikacije dostopna prek povezave iz točke B.2 »*Dokumenti v zvezi z oddajo javnega naročila*« obvestila o javnem naročilu, prek portala javnih naročil pa so bile dostopne tudi vse nadaljnje informacije, bodisi zagotovljene z objavo obvestil o dodatnih informacijah ali popravku (60. člen ZJN-3), bodisi zagotovljene z objavo odgovorov na vprašanja (tretja poved iz prvega odstavka 67. člena ZJN-3 v povezavi s četrtem odstavkom 61. člena ZJN-3). Državna revizijska komisija je z vpogledom v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, konkretno v dokument: »*Projektna naloga s tehničnimi specifikacijami naročila*« št. 9/JN-2024/G (v nadaljevanju: projektna naloga), ugotovila, da je naročnik v 1. točki »*Predmet naročila in kratek opis*« določil: »*Tehnične zahteve in karakteristike opredeljene v razpisni dokumentaciji so tako osnova oziroma minimalne zahteve, ki jih morajo upoštevati ponudniki, tako pri pripravi ponudbe, kot pri sami izvedbi javnega naročila*«, v nadaljevanju dokumenta pa je v okviru točke 3.2 »*Fotonapetostni moduli*« med drugim še določil: »*[...] vsak modul mora imeti vsaj 144 celic/panel. [...]*«. Ker je bila dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila in projektna naloga, ki je izrecno določala sporno zahtevo (skladno s prvo povedjo prvega odstavka 68. člena ZJN-3), javno objavljena in dostopna, Državna revizijska komisija ugotavlja, da je vlagatelju mogla in morala biti znana še pred potekom roka za prejem ponudb.

Vlagatelj sicer v zahtevku za revizijo in opredelitvi do naročnikovih navedb zatrjuje, da mu je šele po odločitvi o oddaji javnega naročila postalo jasno, da bo navedena zahteva ključen element pri presojanju dopustnosti ponudbe, vendar navedenemu ni mogoče slediti.

Iz zgoraj citiranih delov dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila oziroma projektne naloge jasno izhaja, da je naročnik v okviru opisa predmeta javnega naročila izrecno določil, da so tehnične zahteve (torej tudi obravnavana zahteva) in karakteristike, ki so opredeljene v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, osnova oziroma minimalne zahteve, ki jih morajo upoštevati ponudniki, tako pri pripravi ponudbe, kot pri sami izvedbi javnega naročila. Naročnik je tako jasno zahteval, da morajo biti v projektni nalogi zahtevane tehnične specifikacije upoštevane tako pri pripravi ponudbe kot tudi pri izvedbi javnega naročila. Nadalje Državna revizijska komisija izpostavlja, da sme naročnik skladno s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 javno naročilo oddati le ponudniku, čigar ponudba je dopustna. Naročnik namreč skladno s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 (pregled in ocenjevanje ponudb ter način oddaje javnega naročila) odda javno naročilo na podlagi meril, potem ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji: a) ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in b) ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena.

Ena od predpostavk dopustne ponudbe je torej tudi njena skladnost z zahtevami naročnika, opredeljenimi v tehničnih specifikacijah (v konkretnem primeru torej skladnost z zahtevo »vsaj 144 celic na panel«). Upoštevanje navedeno je vlagatelju moglo in moralo biti jasno, da so zahteve, določene v okviru tehničnih specifikacij, ključne za ugotavljanje dopustnosti ponudb. Državna revizijska komisija še dodaja, da morebitna odsotnost izrecne navedbe pri vsaki posamezni zahtevi, ki bi opozarjala, da ponudba ne bo dopustna v primeru njenega neizpolnjevanja, ne predstavlja objektivne okoliščine v kateri zatrjevanih kršitev ne bi bilo mogoče ugotoviti pred rokom določenim za prejem ponudb. Morebitna nejasnost, ki izvira izključno iz subjektivnega dojemanja ponudnika, namreč ne more predstavljati objektivne okoliščine, ki jo določa tretji odstavek 25. člena ZPVPJN.

Glede na citirane zahteve dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in vse navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da je vlagatelj imel možnost v fazi objave obvestila o naročilu naročniku predlagati spremembo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila v delu, ki se nanaša na sporno tehnično zahtevo, v kolikor je naročnik ne bi sprejel pa bi imel vlagatelj možnost vložiti zahtevek zoper sporno zahtevo iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, česar pa ni storil. V tej fazi, tj. po poteku roka za predložitev ponudb, vlagatelj v zahtevku za revizijo namreč ne more več navajati kršitev, ki se nanašajo na vsebino dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in s katerimi vlagatelj zatrjuje kršitev načel zagotavljanja konkurence med ponudniki (5. člen ZJN-3) in enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) ter določb 68. člena ZJN-3. Ker je sporna določba dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila po poteku roka za prejem ponudb postala aksiom in vanjo ni več dopustno posegati, so vlagateljeve revizijske navedbe v tem delu prepozne.

Vlagatelj v opredelitvi do naročnikovih navedb sicer zatrjuje, da si morajo skladno z 9. členom ZPVPJN (načelo hitrosti in učinkovitosti) Državna revizijska komisija, naročnik, vlagatelj, zagovornik javnega interesa, izbrani ponudnik in drugi udeleženci v postopku pravnega varstva prizadevati, da se ta postopek vodi hitro, vendar tako, da se pravilno ugotovi dejansko stanje glede vseh očitanih kršitev, ki bistveno vplivajo na oddajo javnega naročila ter izda zakonita odločitve. Dodaja, da je v sklopu navedenega načela tako potrebno upoštevati vse vlagateljeve navedbe, saj se le tako lahko pravilno ugotovi dejansko stanje glede očitanih kršitev.

Kot je Državna revizijska komisija že pojasnila, vlagatelj po poteku roka, določenega za predložitev ponudb, ne more več navajati kršitev, ki so mu bile ali bi mu morale biti znane pred potekom tega roka, razen če to dopušča ZPVPJN in v primerih, ko dokaže, da zatrjevanih kršitev objektivno ni bilo mogoče ugotoviti pred tem rokom (tretji odstavek 25. člena ZPVPJN). Ravno omenjena določba uveljavlja načelo hitrosti, na katerega se sklicuje vlagatelj, saj mora ponudnik zoper kršitev, ki mu je ali bi mu morala biti znana, ukrepati takoj, kar omogoča sprotno odpravljanje nepravilnosti v postopku oddaje javnega naročila; določba pa ponudnikom tudi ne dopušča, da bi čakali na morebitno ugodno odločitev naročnika in šele kasneje (če naročnikova odločitev o oddaji naročila zanje ne bi bila ugodna) izrazili nestrinjanje s predhodnim ravnanjem naročnika (prim. odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-140/2023 ter sodbi Sodišča EU z dne 12. decembra 2002 v zadevi *Universale-Bau* in drugi, C-470/99, Recueil, str. I-11617, točka 79, in z dne 27. februarja 2003 v zadevi *Santex*, C-327/00, Recueil, str. I-1877, točka 50). Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila, upoštevajoč navedeno, po poteku roka za oddajo ponudb postane aksiom in tako vanjo ni več dopustno posegati, zato je Državna revizijska komisija tudi ob upoštevanju načela hitrosti (9. člen ZPVPJN) dolžna zaključiti, da so vlagateljevi očitki, ki se nanašajo na domnevno (ne)ustreznost določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila - v smislu določil ZPVPJN prepozni.

Ob navedenem Državna revizijska komisija dodaja, da je kot nepotrebna zavrnila vlagateljev dokazni predlog za postavitve izvedenca za energetska opremo in naprave (področje energetika in oprema). Z navedenim dokaznim predlogom namreč želi vlagatelj dokazati, da je naročnik obravnavano zahtevo določil v nasprotju z določbo četrtega odstavka 68. člena ZJN-3.

Glede na vse navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj ni uspel izkazati objektivnih okoliščin, zaradi katerih kršitev, ki se nanašajo na vsebino dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ni mogel uveljavljati pred potekom roka za prejem ponudb, zaradi česar Državna revizijska komisija prepoznanih revizijskih navedb vsebinsko ni obravnavala, prav tako pa vlagatelj ni uspel izkazati izpolnjevanje tehničnih specifikacij, kot jih je v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določil naročnik. Posledično naročniku ni mogoče očitati kršitev določb 89. člena ZJN3 v povezavi z 29. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3, ko je za ponudbo vlagatelja ugotovil, da ni dopustna.

Nadalje Državna revizijska komisija dodaja, da navedb strank, ki se nanašajo na neizpolnjevanje zahtevanih standardov (v zvezi z manjkajočima certifikatoma), vsebinsko ni obravnavala, saj obravnava teh navedb na vlagateljev položaj v predmetnem postopku ne bi mogla več vplivati. Ker je naročnik v obravnavani zadevi že na podlagi ugotovitve, da vlagateljeva ponudba ne izpolnjuje zahteve tehničnih specifikacij, skladno s katero morajo imeti ponujeni moduli vsaj 144 celic na panel, pravilno zaključil, da vlagateljeva ponudba ni dopustna, naročnikova morebitna nepravilna presoja vlagateljeve ponudbe (tudi z vidika (ne)skladnosti z ostalimi zahtevami iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ne bi mogla več vplivati na drugačen zaključek glede nedopustnosti vlagateljeve ponudbe in s tem naročnikovo odločitev v predmetnem postopku javnega naročila. Brez da bi se spuščala v obravnavo teh očitkov, pa Državna revizijska komisija zgolj dodaja, da se tudi zahteve po izpolnjevanju standardov (certifikatov) v konkretnem primeru nanašajo na tisti del ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije, za katere pa velja omejitev dopolnjevanja (gl. šesti odstavek 89. člena ZJN-3).

Vlagatelj je v zahtevku za revizijo zatrjeval tudi, da je naročnik z odločitvijo o oddaji javnega naročila kršil načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti (4. člen ZJN-3). V zvezi s temi navedbami gre opozoriti na že večkrat zavzeto stališče Državne revizijske komisije (npr. odločitev v zadevah št. 018-175/2008, 018-121/2014, 018-90/2015 in 018-101/2021) da načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti prvenstveno ni namenjeno zaščiti položaja ponudnikov, temveč zaščiti javnega interesa, ki se kaže v racionalni porabi javnofinančnih sredstev. Že po naravi stvari se zato posamezen ponudnik v revizijskem postopku praviloma ne more sklicevati na kršitev načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti, kot je opredeljeno v 4. členu ZJN-3, saj se z njim ščiti javni interes (slednjega skladno z drugim odstavkom 6. člena ZPVPJN varujejo zagovorniki javnega interesa, med katere vlagatelj ne spada), ne pa interes ponudnika, ki je v tem, da se ob enakopravnih izhodiščih poteguje za izvedbo konkretnega javnega naročila, ne da bi ga pri tem ovirale možne kršitve pravil javnega naročanja. Iz revizijskih navedb ni razvidno, kako bi lahko morebitna kršitev načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti vplivala na vlagateljev položaj, saj vlagatelj zatrjuje, da bo naročnik z izbiro ponudbe izbranega ponudnika predmet javnega naročila preplačal za 28.854,14 EUR, s čimer vlagatelj domnevno poskuša varovati javni interes, za kar pa, kot že navedeno, glede na 6. člen ZPVPJN ni aktivno legitimiran.

Glede na vse navedeno Državna revizijska komisija zaključuje, da vlagatelj v obravnavanem primeru ni uspel dokazati naročnikovih kršitev dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in določb ZJN-3 pri presoji dopustnosti vlagateljeve ponudbe, zato je skladno s 1. alinejo prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, zahtevke za revizijo kot neutemeljenega zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj uveljavlja tudi povrnitev stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva. Vlagatelj z zahtevkom za revizijo ni uspel, povrnitev stroškov pa je odvisna od utemeljenosti zahtevka za revizijo, zato je Državna revizijska komisija, upoštevajoč tretji odstavek 70. člena ZPVPJN, zavrnila vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev ni dovoljen upravni spor.

Predsednik senata:

Igor Luzar, univ. dipl. prav.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- vlagatelj,
- izbrani ponudnik,
- naročnik,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.